ഗർഗസംഹിതാ/ഖണ്ഡഃ 1 (ഗോലോകഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 06

കംസ-ജന്മാദിവർണനം തഥാ ദിഗ്വിജവർണനമ്

ശ്രീബഹുലാശ്വ ഉവാച -

കംസഃ കോഽയം ദൈത്യോ മഹാബലപരാക്രമഃ .

തസ്യ ജന്മാനി കർമാണി ബ്രൂഹി ദേവർഷിസത്തമ .. 1 ..

ശ്രീനാരദ ഉവാച -

സമുദ്രമഥനേ പൂർവം കാലനേമിർമഹാസുരഃ .

യുയുധേ വിഷ്ണുനാ സാർദ്ധം യുദ്ധേ തേന ഹതോ ബലാത് .. 2 ..

ശുക്രേണ ജീവിതസ്തത്ര സംജീവിന്യാ ച വിദ്യയാ .

പുനർവിഷ്ണും യോദ്ധുകാമ ഉദ്യോഗം മനസാകരോത് .. 3 ..

തപസ്തേപേ തദാ ദൈത്യോ മന്ദരാചലസന്നിധൗ .

നിത്യം ദൂർവാരസം പീത്വാ ഭജന്ദേവം പിതാമഹമ് .. 4 ..

ദിവ്യേഷു ശതവർഷേഷു വ്യതീതേഷു പിതാമഹഃ .

അസ്ഥിശേഷം സവല്മീകം വരം ബ്രൂഹീത്യുവാച തമ് .. 5 ..

ബ്രഹ്മാണ്ഡേ യേ സ്ഥിതാ ദേവാ വിഷ്ണുമൂലാ മഹാബലാഃ .

തേഷാം ഹസ്തൈർന മേ മൃത്യുഃ പൂർണാനാമപി മാ ഭവേത് .. 6 ..

ബ്രഹ്മോവാച -

ദുർലഭോഽയം വരോ ദൈത്യ യസ്ത്വയാ പ്രാർഥിതഃ പരഃ .

കാലാന്തരേ തേ പ്രാപ്തഃ സ്യാന്മദ്വാക്യം ന മൃഷാ ഭവേത് .. 7 ..

ശ്രീനാരദ ഉവാച -

കൗമാരേഽപി മഹാമല്ലൈഃ സതതം സ യുയോധ ഹ .
ഉഗ്രസേനസ്യ പത്ന്യാം കൗ ജന്മ ലേഭേഽസുരഃ പുനഃ .. 8 ..
ജരാസംധോ മഗധേംദ്രോ ദിഗ്ജയായ വിനിർഗതഃ .
യമുനാനികടേ തസ്യ ശിബിരോഽഭൂദിതസ്തതഃ .. 9 ..
ദ്വിപഃ കുവലയാപീഡഃ സഹ്സ്രദ്വിപസത്ത്വഭൂത് .
ബഭഞ്ജ ശ്രൃങ്ഖലാസങ്ഘം ദുദ്രാവ ശിബിരാന്മദീ .. 10 ..
നിപാതയൻസ ശിബിരാൻഗൃഹാംശ്ച ഭൂഭൃതസ്തടാൻ .
രംഗഭൂമ്യാമാജഗാമ യത്ര കംസോഽപ്യയുധ്യത .. 11 ..
പലായിതേഷു മല്ലേഷു കംസസ്തം തു സമാഗതമ് .
ശുണ്ഡാശുണ്ഡേ സങ്ഗൃഹീത്വാ പാതയാമാസ ഭൂതലേ .. 12 ..
പുനർഗൃഹീത്വാ ഹസ്താഭ്യാം ഭ്രാമയിത്വോഗ്രസേനജഃ .
ജരാസന്ധസ്യ സേനായാം ചിക്ഷേപ ശതയോജനമ് .. 13 ..
തദദ്ഭുതം ബലം ദൃഷ്ട്വാ പ്രസന്നോ മഗധേശ്വരഃ .
അസ്തിപ്രാപ്തീ ദദൗ കന്യേ തസ്മൈ കംസായ ശംസിതേ .. 14 ..
അശ്വാർബുദം ഹസ്തിലക്ഷം രഥാനാം ച ത്രിലക്ഷകമ് .
അയുതം ചൈവ ദാസീനാം പാരിബർഹം ജരാസുതഃ .. 15 ..
ദ്വംദ്വയോധീ തതഃ കംസോ ഭുജവീര്യമദോദ്ധതഃ .
മാഹിഷ്മതീം യയൗ വീരോഽഥൈകാകീ ചണ്ഡവിക്രമഃ .. 16 ..
ചാണൂരോ മുഷ്ടികഃ കൂടഃ ശലസ്തോശലകസ്തഥാ .
മാഹിഷ്മതീപതേഃ പുത്രാ മല്ലാ യുദ്ധജയൈഷിണഃ .. 17 ..
കംസസ്താനാഹ സാമ്നാപി ദീയധ്വം രംഗമേവ ഹേ .
അഹം ദാസോ ഭവേയം വോ ഭവംതോ ജയിനോ യദി .. 18 ..
അഹം ജയീ ചേദ്ഭവതോ ദാസാൻസർവാൻകരോമ്യഹമ് .
സർവേഷാം പശ്യതാം തേഷാം നാഗരാണാം മഹാത്മനാമ് .. 19 ..
ഇതി പ്രതിജ്ഞാം കൃത്വാഥ യുയുധേ തൈർജയൈഷിഭിഃ .
യദാഗതം സ ചാണൂരം ഗൃഹീത്വാ യാദവേശ്വരഃ .. 20 ..

ഭൂപൃഷ്ഠേ പോഥയാമാസ ശബ്ദമുച്ചൈഃ സമുച്ചരൻ .

തദ്വാ്യാന്തം മുഷ്ടികാഖ്യം മുഷ്ടിഭിര്യുധി നിർഗതമ് .. 21 ..

ഏകേന മുഷ്ടിനാ തം വൈ പാതയാമാസ ഭൂതലേ .

കൂടം സമാഗതം കംസോ ഗൃഹീത്വാ പാദയോശ്ച തമ് .. 22 ..

ഭുജമാസ്ഫോട്യ ധാവന്തം ശലം നീത്വാ ഭുജേന സഃ .

പാതയിത്വാ പുനർനീത്വാ ഭൂമിം തം വിചകർഷ ഹ .. 23 ..

അഥ തോശലകം കംസോ ഗൃഹീത്വാ ഭുജയോർബലാത് .

നിപാത്യ ഭൂമാവുത്ഥാപ്യ ചിക്ഷേപ ദശയോജനമ് .. 24 ..

ദാസഭാവേ ച താൻകൃത്വാ തൈഃ സാർദ്ധം യാദവേശ്വരഃ .

മദ്വാക്യേന യയാവാശു പ്രവർഷണഗിരിം വരമ് .. 25 ..

തസ്മൈ നിവേദ്യാഭിപ്രായം യുയുധേ വാനരേണ സഃ .

ദ്വിവിദേനാപി വിംശത്യാ ദിനൈഃ കംസോ ഹ്യവിശ്രമമ് .. 26 ..

ദ്വിവിദോ ഗിരിമുത്പാട്യ ചിക്ഷേപ തസ്യ മൂർദ്ധനി .

കംസോ ഗിരിം ഗൃഹീത്വാ ച തസ്യോപരി സമാക്ഷിപത് .. 27 ..

ദ്വിവിദോ മുഷ്ടിനാ കംസം ഘാതയിത്വാ നഭോ ഗതഃ .

ധാവൻകംസശ്ച തം നീത്വാ പാതയാമാസ ഭൂതലേ .. 28 ..

മൂർഛിതസ്തത്പ്രഹാരേണ പരം കല്മഷമായയൗ .

ക്ഷീണസത്ത്വശ്ചൂർണിതോഽസ്ഥിദാസഭാവം ഗതസ്തദാ .. 29 ..

തേനൈവാഥ ഗതഃ കംസഃ ഋഷ്യമൂകവനം തതഃ .

തത്ര കേശീ മഹാദൈത്യോ ഹയരൂപോ ഘനസ്വനഃ .. 30 ..

മുഷ്ടിഭിസ്താഡയിത്വാ തം വശീകൃത്യാരുരോഹ തമ് .

ഇത്ഥം കംസോ മഹാവീര്യോ മഹേന്ദ്രാഖ്യം ഗിരിം യയൗ .. 31 ..

ശതവാരം ചോജ്ജഹാര ഗിരിമുത്പാട്യ ദൈത്യരാട് .

പുനസ്തത്ര സ്ഥിതം രാമം ക്രോധസംരക്തലോചനമ് .. 32 ..

പ്രലയാർകപ്രഭം ദൃഷ്ട്വാ നനാമ ശിരസാ മുനിമ് .

പുനഃ പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ തദംഘ്ര്യോർനിപപാത ഹ .. 33 ..

തതഃ ശാന്തോ ഭാർഗവോഽപി കംസം പ്രാഹ മഹോഗ്രദൃക് .

ഹേ കീടമർകടീഡിംഭ തുച്ഛോഽസി മശകോ യഥാ .. 34 ..

അദ്യൈവ ത്വാം ഹന്മി ദുഷ്ട ക്ഷത്രിയം വീര്യമാനിനമ് .

മത്സമീപേ ധനുരിദം ലക്ഷഭാരസമം മഹത് .. 35 ..

ഇദം ച വിഷ്ണുനാ ദത്തം ശംഭവേ ത്രൈപുരേ യുധി .

ശംഭോഃ കരാദിഹ പ്രാപ്തം ക്ഷത്രിയാണാം വധായ ച .. 36 ..

യദി ചേദം തനോഷി ത്വം തദാ ച കുശലം ഭവേത് .

ചേദസ്യ കർഷണം ന സ്യാദ്ഘാതയിഷ്യാമി തേ ബലമ് .. 37 ..

ശ്രുത്വാ വചസ്തദാ ദൈത്യഃ കോദണ്ഡം സപ്തതാലകമ് .

ഗൃഹീത്വാ പശ്യതസ്തസ്യ സജ്ജം കൃത്വാഥ ലീലയാ .. 38 ..

ആകൃഷ്യ കർണപര്യംതം ശതവാരം തതാന ഹ .

പ്രത്യഞ്ചാസ്ഫോടനേനൈവ ടങ്കാരോഽഭൂത്തഡിത്സ്വനഃ .. 39 ..

നനാദ തേന ബ്രഹ്മാണ്ഡം സപ്ത ലോകൈർബിലൈഃ സഹ .

വിചേലുർദിഗ്ഗജാസ്താരാ ഹ്യപതൻ ഭൂമിമംഡലേ .. 40 ..

ധനുഃ സംസ്ഥാപ്യ തത്കംസോ നത്വാ നത്വാഹ ഭാർഗവമ് .

ഹേ ദേവ ക്ഷത്രിയോ നാസ്മി ദൈത്യോഽഹം തേ ച കിംകരഃ .. 41 ..

തവ ദാസസ്യ ദാസോഽഹം പാഹി മാം പുരുഷോത്തമ .

ശ്രുത്വാ പ്രസന്നഃ ശ്രീരാമസ്തസ്മൈ പ്രാദാദ്ധനുശ്ച തത് .. 42 ..

ശ്രീജാമദഗ്ന്യ ഉവാച -

യത്കോദണ്ഡം വൈഷ്ണവം തദ്യേന ഭംഗീഭവിഷ്യതി .

പരിപൂർണതമോ നാത്ര സോഽപി ത്വാം ഘാതയിഷ്യതി .. 43 ..

ശ്രീനാരദ ഉവാച -

അഥ നത്വാ മുനിം കംസോ വിചരൻസ മദോന്മദഃ .

ന ക്വേഽപി യുയുധുസ്തേന രാജാനശ്ച ബലിം ദദുഃ .. 44 ..

സമുദ്രസ്യ തടേ കംസോ ദൈത്യം നാമ്നാ ഹ്യഘാസുരമ് .

സർപാകാരം ച ഫീത്കാരൈർലേലിഹാനം ദദർശ ഹ .. 45 ..

ആഗച്ഛന്തം ദശന്തം ച ഗൃഹീത്വാ തം നിപാത്യ സഃ .

ചകാര സ്വഗലേ ഹാരം നിർഭയോ ദൈത്യരാഡ് ബലീ .. 46 ..

പ്രാച്യാം തു ബംഗദേശേഷു ദൈത്യോഽരിഷ്ടോ മഹാവൃഷഃ .

തേന സാർദ്ധം സ യുയുധേ ഗജേനാപി ഗജോ യഥാ .. 47 ..

ശൃങ്ഗാഭ്യാം പർവതാനുച്ചാംശ്ചിക്ഷേപ കംസമൂർദ്ധനി .

കംസോ ഗിരിം സംഗൃഹീത്വാ ചാക്ഷിപത്തസ്യ മസ്തകേ .. 48 ..

ജഘാന മുഷ്ടിനാരിഷ്ടം കംസോ വൈ ദൈത്യപുംഗവഃ .

മൂർച്ഛിതം തം വിനിർജിത്യ തേനോദീചീം ദിശം ഗതഃ .. 49 ..

പ്രാഗ്ജ്യോതിഷേശ്വരം ഭൗമം നരകാഖ്യം മഹാബലമ് .

ഉവാച കംസോ യുദ്ധാർഥീ യുദ്ധം മേ ദേഹി ദൈത്യരാട് .. 50 ..

അഹം ദാസോ ഭവേയം വോ ഭവന്തോ ജയിനോ യദി .

അഹം ജയോ ചേദ്ഭവതോ ദാസാൻസർവാൻകരോമ്യഹമ് .. 51 ..

ശ്രീനാരദ ഉവാച -

പൂർവം പ്രലംബോ യുയുധേ കംസേനാപി മഹാബലഃ .

മൃഗേന്ദ്രേണ മൃഗേന്ദ്രോഽദ്രാവുദ്ഭടേന യഥോദ്ഭടഃ .. 52 ..

മല്ലയുദ്ധേ ഗൃഹീത്വാ തം കംസോ ഭൂമൗ നിപാത്യ ച .

പുനർഗൃഹീത്വാ ചിക്ഷേപ പ്രാഗ്ജ്യോതിഷപുരം പ്രതി .. 53 ..

ആഗതോ ധേനുകോ നാമ്നാ കംസം ജഗ്രാഹ രോഷതഃ .

നോദയാമാസ ദൂരേണ ബലം കൃത്വാഽഥ ദാരുണമ് .. 54 ..

കംസസ്തം നോദയാമാസ ധേനുകം ശതയോജനമ് .

നിപാത്യ ചൂർണയാമാസ തദങ്ഗം മുഷ്ടിഭിർദൃഢൈഃ .. 55 ..

തൃണാവർതോ ഭൗമവാക്യാത്കംസം നീത്വാ നഭോ ഗതഃ .

തത്രൈവ യുയുധേ ദൈത്യ ഊർധ്വം വൈ ലക്ഷയോജനമ് .. 56 ..

കംസോഽനന്തബലം കൃത്വാ ദൈത്യം നീത്വാ തദാമ്ബരാത് .

ഭൂമൗ സ പാതയാമാസ ബമന്തം രുധിരം മുഖാത് .. 57 ..

തുണ്ഡേനാഥ ഗ്രസന്തം ച ബകം ദൈത്യം മഹാബലമ് .

കംസോ നിപാതയാമാസ മുഷ്ടിനാ വജ്രഘാതിനാ .. 58 ..

ഉത്ഥായ ദൈത്യോ ബലവാൻ സിതപക്ഷോ ഘനസ്വനഃ .

ക്രോധയുക്തഃ സമുത്പത്യ തീക്ഷ്ണതുണ്ഡോഽഗ്രസച്ച തമ് .. 59 ..

നിഗീർണോഽപി സ വജ്രാങ്ഗോ തദ്ഗലേ രോധകൃച്ച യഃ .

സദ്യശ്ചച്ഛർദ തം കംസം ക്ഷതകണ്ഠോ മഹാബകഃ .. 60 ..

കംസോ ബകം സംഗൃഹീത്വാ പാതയിത്വാ മഹീതലേ .

കരാഭ്യാം ഭ്രാമയിത്വാ ച യുദ്ധേ തം വിചകർഷ ഹ .. 61 ..

തത്സ്വസാരം പൂതനാഖ്യാം യോദ്ധുകമാമവസ്ഥിതാമ് .

താമാഹ കംസഃ പ്രഹസന്വാക്യം മേ ശൃണു പൂതനേ .. 62 ..

സ്ത്രിയാ സാർധമഹം യുദ്ധം ന കരോമി കദാചന .

ബകാസുരഃ സ്യാന്മേ ഭ്രാതാ ത്വം ച മേ ഭഗിനീ ഭവ .. 63 ..

തതോഽനന്തബലം കംസം വീക്ഷ്യ ഭൗമോഽപി ധർഷിതഃ .

ചകാര സൗഹൃദം കംസേ സാഹായ്യാർഥം സുരാൻപ്രതി .. 64 ..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഗോലോകഖണ്ഡേ നാരദബഹുലാശ്വസംവാദേ കംസബലവർണനം നാമ ഷഷ്ടോഽധ്യായഃ .. 6 ..
